

Tyrrestrup.

Synonymer. Kirsebæræblet fra Tyrrestrup, Tyrrestrup Kirsebæræble.

Historie. Tyrrestrup hører til de såkaldte Bøghske Sorter, fordi den er fremdraget af Handelsgartner G. J. Bøgh, Horsens. På Horsenseggen fandt Bøgh omkring 1860 mange gamle Træer af Sorten under Navnet Taffelæble, et Navn, der endnu anvendes i Østjylland. På Herregården Tyrrestrup ved Horsens, hvorfra Bøgh fik Podekviste, kaldtes Sorten for Kirsebæræble, hvorfor Bøgh gav den Navnet K. f. T. Betegnelsen Kirsebæræble, som der ikke synes nogen Motivering for at bruge, er her udeladt. J. A. Bentzien beskrev Sorten i 1864 under Navn af K. f. Thyrestrup. H.C.Bredsted kaldte den i 1893 for Thyrestrup Kirsebæræble. C. Matthiesen kaldte den i 1913 for Kirsebæræble fra Tyrrestrup *). I 1888 og 1914 blev Sorten anbefalet til Plantning. Efter Frugtsortsundersøgelserne anbefaledes den i 1925 til Plantning i Jylland og var da Nr. 19 efter Antal Træer i Frugthaverne og Nr. 26 i Planteskolerne. I 1937 var den i Planteskolerne Nr. 35 med 254 Træer. Har sin største Udbredelse i Jylland. Er en af de Sorter, som ikke synes at passe ind i moderne Frugtavl.

*) I nærværende Værk er danske Stednavne opført i Overensstemmelse med Geodætisk Instituts Generalstabskort af 1935.

Træet.

I **Planteskolen** er Sorten let at tiltrække, den giver smukke og kraftige Træer med ret spinkle Grene, der bøjer af for Vinden. Er tilbøjelig til at få Kræft.

Grundstamme. Trives godt på Vildstamme og Dværg. Lave Vildstammetræer må foretrækkes.

Beskrivelse af Træet. T. danner et middelstort Træ med en bred, flad, undertiden dog højtbygget hængende Krone med noget tynde Grene. årsskuddene ret fåtallige, lange og tynde, udadrettede og noget bøjede. Skudspidsen filtet, længere nede er Skuddet glat, glinsende og med gulligbrun Bark. Barkporene fåtallige, lidet fremtrædende. Bladene er udadrettede, lidt rendeformede, middelstore, ovale og tilspidsede; på Dværggrene kan de være meget langstilkede, lange og tynde. Bladoversiden er friskgrøn, glinsende. Randen er fint rundtakket. Bladstilken lang og rødlig. Akselbladene mest brede og korte. Frugtknopperne er store, ægformede og ligesom Bladknopperne stærkt hviduldede. Sorten blomstrer først på Sæsonen. Blomsterknopperne svagt rosa. Blomsterne store, hvide. Smuk i Blomstringstiden. Kromosomantallet normalt, og Sorten sætter villigt Frugt.

Dyrkningsforhold. Sorten er meget hårdfør og kan med Lethed dyrkes i alle Egne af Landet. Træerne kan blive temmelig gamle og efterhånden brede. En Slutafstand for Vildstammetræer på 8—10 m vil være passende. T. kan trives på al Slags Jord. På udsatte Steder må Træerne have Læ, som imidlertid er let at fremskaffe for de lave Træer, hvis Grene eventuelt kan støtte sig på Jorden. Af Hensyn til Faren for Priksyge må Frugterne ikke blive meget store, hvorfor Gødskningen bør være moderat. Udover Formning af unge Træer og for ældre Træer Bortjernelse af Grene, der generer andre, er der ingen Grund til at beskære denne Sort. Erhvervsfrugtavlere er måske mest tilbøjelige til at ompode Træer af T., hvilket ikke volder nogen Vanskelighed. Frugtbarheden er tidligt indtrædende og stor. I Privathaver, hvor Træerne nærmest får Lov til at passe sig selv, er de ofte hvert andet års Bærere. Frugtudynding er ikke noget sikkert Middel mod dette og må i alt Fald udføres med Måde, for at Frugterne ikke skal blive for store.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. T. er en sund og letdyrkelig Sort, som bedre end de fleste andre kan klare sig uden gennemført Sundhedspleje. Er modtagelig for Kræftangreb, som meget generende kan

sætte ind ved Podestedet. Angribes også af Skurv, Æblesnudebillen og Æblevikleren. Meget uheldig er Frugtens Tilbøjelighed til at få Priksyge. Tåler Kemikalierne godt. De mange i de senere år fremkomne Midler til Bekæmpelse af Skadedyr er ikke så afprøvede, at de har kunnet omtales her i Værket.

Frugten.

Størrelsen. Middelstor. 6,5—7,5 cm høj og 7,5—8,5 cm bred.

Formen. Bred Kegleform. Bugen sidder nær Stilkenden, Bægerpartiet tilspidset, undertiden noget konkavt og trukket ud i en Tryne. Skæv og lidt kantet.

Farven. Den grønne Grundfarve går efterhånden over til gulhvid og kan tilsidst blive guldgul (så stærkt farvede Frugter, som den på Tavlen viste, er dog sjældne). Frugten s. R. ensfarvet, men Solsiden kan have et orangefarvet Anstrøg. Huden er glinsende, lidt fedtet, tyk og sejt. Hudpunkterne er små, brune og ikke meget iøjnefaldende på den modne Frugt, medens de er lyse på den umodne Frugt. Omkring Bægerpartiet kan forekomme Rustdannelser.

Træ med Frugter hos Handelsgartner Danielsen, Aggersund.

Bægeret er lille og lukket, det sidder i en lille Hule, omgivet af Folder og Ribber, af hvilke enkelte går ned over Frugten. Støvtrådene er over midtstillede. Griflerne dybt adskilte, stærkt fildede, de sidste i et dybt og snævert Bægerrør.

Stilken er kort og tyk; den sidder i en temmelig dyb og vid Grube, der kan være forsynet med en Kødsvulst samt have gulligrå Rustfigurer.

Kødet er hvidgult med grønne årer, løst og saftigt, ved fuld Modenhed af en behagelig syrlig sød og aromatisk Smag. Kraftig Lugt.

Kærnehuset er stort og bredt. Kamrene er store og med riflede Vægge. Kærnerne er velnærede, små og spidse, ved fuld Modenhed lysebrune.

Modningstid. Til Køkkenbrug kan Frugten plukkes fra 1. September eller endnu tidligere. Til Modenhed plukkes sidst i September. Frugten har Sæson til hen i December Måned. Opbevaringen volder ingen Vanskeligheder, men bør ikke strækkes over nogen lang Periode, da Frugten let taber i Vægt og Smag. Nedpakket Frugt kan angribes af Frugtskimmel.

Anvendelse. Tyrrestrup er et udmærket Æble til al Slags Brug i Køkkenet. Kan også anvendes som Spiseæble, men er hertil ikke af første Rang.

Handelsværdi. Frugtens Sæson er uheldig for Salget, og T. kan ikke regnes for en værdifuld Sort til Storhandel. Lokalt kan Sagen stille sig gunstigere, men der må dog regnes med små Priser. Formen er ikke helt ideel for et Madæble; her er Konkurrenten, Lord Suffield, bedre. Sortering lidt omstændelig p. G. af Frugtens Forskelligartethed. Får let Trykpletter.

Dyrkningsværdi.

Tyrrestrup er ikke nogen Erhvervssort, højst en Bierhvervssort for mindre gode Frugtegne, og måske helst plantet til Mellemkultur. Man kan også kalde den en Reservesort, som i Perioder med vanskelige Vejrforhold kan komme til at spille en Rolle. Til Privathaver er Sorten derimod fortrinlig på Grund af dens Letdyrkelighed og Æblets Værdi i Køkkenet, eventuelt tillige som Spisefrugt. Tyrrestrup har med Rette sin største Udbredelse i Jylland. Fra Vendsyssel meddeles, at T. er en af de få Æblesorter, som man der har forholdsvis gamle Træer af.

Tyrrestrup. 48-årigt Dvægræ ved Beder Gartnerskole, 6,5 m højt og 7 m bredt.